

STICHTING OORLOGS- EN VERZETSCENTRUM GRONINGEN

JAARVERSLAG 2018

Jaarverslag 2018
Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Over het OVCG	3
Missie.....	3
Kerntaken:	3
De organisatie van het OVCG	3
Educatie	4
Tentoonstellingen	5
Audiovisuele presentaties	8
Publieksactiviteiten	9
Collectie en nieuwe aanwinsten	11
Communicatie	12
Samenwerking	14
Bestuur en medewerkers	16

Inleiding

Ook in 2018 droeg het OVCG op meerdere manieren bij aan het behoud van het culturele erfgoed. Door middel van behoud (archief- en depotfunctie), ontsluiting en presentatie (tentoonstellingen, stadswandelingen en digitalisering) en educatie (projecten in stad en provincie) zorgde het OVCG voor aandacht en waardering van het oorlogserfgoed van Groningen. Bovendien zet het OVCG sterk in op immaterieel erfgoed. Verhalen over de Tweede Wereldoorlog worden verzameld en op verschillende wijzen gepresenteerd; door middel van ooggetuigen, documentaires en social media.

Het OVCG wil hierbij niet alleen de herinnering levend houden, maar ook verbindingen leggen met de tegenwoordige tijd.

In een groot project van 2018, *Voortdurend Verzet*, is dit zeker gelukt. Door samen te werken met het Noordelijk Scheepvaartmuseum (NSM), Vluchtelingenwerk Noord-Nederland en Amnesty International hebben we in een tentoonstelling in het NSM aandacht gevraagd voor verzetsstrijders toen en nu. De lezingen die het OVCG samen met Studium Generale onder dezelfde titel organiseerde gingen ook in op naoorlogse vormen van verzet, zoals het maatschappelijk verzet in de jaren '60 en de betekenis van Social Media in hedendaags verzet. Een bijzonder onderdeel van *Voortdurend Verzet* was de theatervoorstelling die in samenwerking met VRIJDAG werd gemaakt; *The Right to Remain Silence*. Hierin gingen jongeren op zoek naar redenen voor hen om tegenwoordig nog in verzet te komen.

Voortdurend Verzet vormde ook de aftrap van de samenwerking van het OVCG met het Noordelijk Scheepvaartmuseum (NSM). De tentoonstelling die hier te zien was, was het eerste resultaat van het convenant dat het OVCG en het NSM ondertekenden. Hierin staat vastgelegd dat we de banden aanhalen en in ieder geval elke twee jaar gezamenlijk een tentoonstelling inrichten.

Een ander project dat het OVCG dit jaar op de kaart zette en voor veel media aandacht zorgde was de tentoonstelling *Van Moeder, vertel eens van wat Adolf Hitler tot Reis door de Nacht* in het Kinderboekenhuis te Winsum. Deze tentoonstelling richtte zich op het kinderboek in oorlogstijd en de verbeelding van de oorlog in het naoorlogse kinderboek. Bij de tentoonstelling werden verschillende educatieve activiteiten georganiseerd, zoals een schrijfwedstrijd, twee voorleesmiddagen door kinderboekenschrijvers en een striptekenwedstrijd.

Om het OVCG en al de activiteiten die de stichting ontplooit meer bekendheid te geven, is in 2018 een algemene flyer ontwikkeld die bij alle activiteiten beschikbaar is.

Het in 2017 genomen initiatief voor het houden van de jaarlijkse Bob Houwenlezing kreeg een succesrijk vervolg in de lezing van prof. dr. I. Tamens "*Hoe komen mensen in verzet... of juist niet?*" in november 2018.

F.R. Vermeer
Voorzitter OVCG

Over het OVCG

De Stichting Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen (OVCG) is opgericht in 1991. Het OVCG is een documentatie- en informatiecentrum over de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen. Het OVCG is een onafhankelijke stichting, die financieel op structurele basis wordt ondersteund door de gemeente Groningen en de provincie Groningen.

De stichting verzamelt en beheert het archief van de periode van de Duitse bezetting van stad en provincie Groningen. Dit archief bestaat uit ruim 16 meter documentatie, 600 affiches, 5000 foto's, 2500 kranten en tijdschriften, 3000 boeken en meer dan 2500 objecten uit deze tijd.

Missie

De centrale doelstelling van het OVCG is het levend houden van de herinnering aan en informatie geven over de oorlogs- en bezettingstijd van 1940-1945 en de nasleep daarvan. In het bijzonder wordt daarbij aandacht besteed aan het verzet in stad en provincie Groningen, alsmede aan actuele en historische thema's die daaraan verwant zijn.

Kerntaken:

- het initiëren, organiseren en realiseren van educatieve projecten over de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen;
- het verwerven, behouden, registreren, documenteren en digitaliseren van de (materiële) getuigenissen;
- expertisecentrum voor historisch onderzoek naar de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen;
- het organiseren van andersoortige projecten die de bijzondere geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in stad en provincie Groningen weerspiegelt.

De organisatie van het OVCG

Het bestuur van het OVCG is verantwoordelijk voor het beleid en de activiteiten van de stichting. De dagelijkse leiding berust bij de coördinator. Het bestuur is in 2018 zes keer plenair bijeen geweest. De voorzitter en de penningmeester hebben regelmatig overleg gevoerd met de coördinator en – mede uit een oogpunt van risicobeheersing en interne controle – de controller van de Groninger Archieven die de financiële administratie van de stichting voert. Daarnaast zijn de bestuursleden persoonlijk betrokken bij diverse activiteiten van het OVCG. De bestuursleden bekleden geen functies, noch zijn zij betrokken bij activiteiten die tot belangenverstrengeling kunnen leiden.

Educatie

De Tweede Wereldoorlog Dichterbij in de stad Groningen

In samenwerking met RHC Groninger Archieven, GAVA, het Menso Alting College en Stenden Hogeschool wordt jaarlijks het project *De Tweede Wereldoorlog Dichterbij* in de stad Groningen georganiseerd. Op vier ochtenden in maart en april vond het project plaats in de stad Groningen. In totaal namen 684 leerlingen van groepen 7 en 8 van 15 verschillende scholen uit de stad en provincie namen deel aan het project.

Dit project bestond uit de volgende onderdelen:

- zoeken naar sporen van de Tweede Wereldoorlog in de stad Groningen
- ontmoeting met de Groningse Bartha Valk, die als Joods meisje met haar gezin met 6 broertjes en zusjes de Holocaust overleefde
- een presentatie van stukken, foto's, voorwerpen en filmbeelden uit en over de oorlog in de lokale omgeving.

Drieëntwintig leerlingen van het ROC Menso Alting College, opleiding klasse-assistent, hebben de wandelingen door de stad begeleid. Zij hebben dit ervaren als een zeer waardevol onderdeel van hun opleiding.

De Tweede Wereldoorlog Dichterbij in het Westerkwartier

Het OVCG en RHC Groninger Archieven organiseren jaarlijks in samenwerking met Stichting Vier 5 Mei, de Verhalen van Groningen en lokale organisaties een educatieproject in de gastgemeente bevrijding. Voor 2018 is gekozen voor de gemeente Grootegast en omstreken en werd er in het bijzonder

aandacht besteed aan het thema 'gezag in oorlogstijd'.

Het project vond plaats op 4 ochtenden van 23 t/m 26 april in Grootegast, in het Legiomuseum. We ontvingen ongeveer 400 basis- en middelbare scholieren en hun leerkrachten en ouders/begeleiders. De leerlingen verdiepten zich in de impact van de Tweede Wereldoorlog in hun omgeving.

Zo was er een ontmoeting met een ooggetuige uit de regio, bezochten de leerlingen een expositie over de Tweede Wereldoorlog in deze gemeente, kregen de scholieren filmbeelden uit Groningen te zien uit de jaren 1940-1945 en maakten ze een wandeling langs sporen van de oorlog.

Aan het eind van de ochtend kreeg iedere leerling de lesbrief 'De Tweede Wereldoorlog dichterbij in Grootegast' uitgereikt. Hierin worden een aantal thema's, zoals dagelijks leven, Duitse aanwezigheid en collaboratie, Jodenvervolgning, verzet en bevrijding op lokaal niveau toegelicht. Van elk thema wordt eerst een korte toelichting gegeven en daarna gaan de kinderen aan de slag met bronnenmateriaal.

Uit vele reacties blijkt, dat leerkrachten de inhoud én de professionele uitvoering waarderen. De tekst van de wandeling met routekaartje en de lesbrief blijven beschikbaar, zodat scholen of andere organisaties die ook in volgende jaren kunnen gebruiken.

Educatieve activiteiten bij de tentoonstelling Van Moeder, vertel eens van Adolf Hitler tot Reis door de Nacht

Voor de activiteiten georganiseerd bij deze tentoonstelling zie Tentoonstellingen.

De leskisten

De leskisten zijn in 2018 drie keer uitgeleend.

Tentoonstellingen

Project Voortdurend Verzet

Het hoofdonderdeel van het project *Voortdurend Verzet* was de tentoonstelling die van 30 maart tot 28 mei in het Noordelijk Scheepvaartmuseum in Groningen te zien was. De tentoonstelling liet portretten van verschillende verzetsstrijders zien, zowel uit de Tweede Wereldoorlog als van recentere datum. De portrettengalerij van hedendaagse verzetsstrijders werd gevormd door de portretfoto's, gemaakt door de Syrische fotograaf Mahmud Alkharat. Daarnaast werd informatie verstrekt op zogenaamde verzetskaarten uit het archief van het OVCG, een tekst over de beweegredenen en daden van de persoon en een persoonlijk voorwerp. Door deze persoonlijke presentatie kwamen de personen op de portretten heel dichtbij. In het gastenboek werden verschillende lovende reacties opgetekend:

“Wat een eyeopener; verzet is van alle tijden! Prachtig weergegeven, compliment.”

“Inspirerende en sterke expo.”

“Het spreekt tot de verbeelding, knap werk. De verhalen hebben mij erg geraakt.”

De tentoonstelling was een prachtige samenwerking tussen het Oorlogs- en Verzetscentrum, het Noordelijk Scheepvaartmuseum en Vluchtelingenwerk Noord- Nederland en Amnesty International. In totaal hebben 3253 mensen de tentoonstelling in Groningen bezocht.

Dat de tentoonstelling erg gewaardeerd werd, blijkt ook uit het feit dat Herinneringscentrum Kamp Westerbork na het sluiten van de tentoonstelling in Groningen het deel over hedendaags verzet heeft overgenomen. De portretten van de vluchtelingen zijn hier van 7 juni tot en met 29 juli 2018 te zien geweest.

Reizende tentoonstelling Voortdurend Verzet

In samenwerking met de Verhalen van Groningen werd een reizende tentoonstelling gemaakt die bij verschillende onderdelen van het project Voortdurend Verzet aanwezig was.

De reizende tentoonstelling was onder andere te zien op 4 mei na de herdenking in de Martinikerk en op 5 mei op het Bevrijdingsfestival in

Groningen. Ook op de Dag van de Groninger Geschiedenis was hij te bezichtigen. Hierdoor hebben een groot aantal bezoekers deze tentoonstelling kunnen zien. Daarnaast hebben verschillende bibliotheken, zowel in als buiten de stad interesse getoond om de reizende tentoonstelling daar ook te laten zien. Door de aanwezigheid bij grote publieke evenementen en het steeds wisselen van locatie kent deze tentoonstelling een bijzonder groot bereik en zullen vele duizenden mensen hem bekijken.

Project Van Moeder, vertel eens wat van Adolf Hitler tot Reis door de Nacht

Het Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen en het Kinderboekenhuis Winsum sloegen de handen ineen voor een tentoonstelling over het kinderboek uit en over de oorlog. De feestelijke opening was op 15 september onder grote belangstelling. De openingshandeling werd verricht door de Commissaris van de Koning René Paas.

In de tentoonstelling waren verschillende kinderboeken uit de jaren 1940-1945 te zien; van propaganda zoals Wij hebben den Führer gezien! Jongens en meisjes vertellen van de grootste gebeurtenis in hun leven tot clandestiene werken zoals Dokter Langpootmug. Hoe het kinderboek ondanks de

papierschaarste en de Kultuurkamer nog steeds uitgegeven werd wordt

ook duidelijk. Het tweede deel van de tentoonstelling ging over het naoorlogse kinderboek over de oorlog. Dit deel laat zien hoe dit type kinderboek zich ontwikkelde van een fictioneel avonturenboek tot persoonlijke, waargebeurde verhalen.

Naast de tentoonstelling werden verschillende kinderactiviteiten georganiseerd. De eerste was een voorlees- en knutselmiddag onder leiding van Martine Letterie, schrijfster van meerdere kinderboeken over de oorlog. Hier kwamen 7 kinderen op af. Ook kinderboekenschrijver Koos Meinderts kwam voorlezen en vertellen over zijn werk. Deze ochtend waren rond de 30 kinderen aanwezig.

De workshop striktekenen werd georganiseerd op 26 oktober en trok de belangstelling van 16 kinderen die door Jaap Stevens de fijne kneepjes van het vak werden bijgebracht.

Een ander belangrijk onderdeel van het project was de schrijfwedstrijd in samenwerking met het Dagblad van het Noorden. Na een oproep in de krant stuurden 17 kinderen een verhaal in over Oorlog en Vriendschap. Op 12 oktober werd de top 5 bekend gemaakt door de driekoppige jury, de journalist Frank von Hebel, kinderboekenschrijfster Martine Letterie en burgemeester van Winsum Rinus Michels. Het winnende verhaal kreeg een mooi plekje in het Dagblad van 13 oktober;

<https://www.dvhn.nl/groningen/Groningse-Salome-Prins-wint-spannende-schrijfwedstrijd-23662816.html>.

De tentoonstelling was te zien van 15 september tot en met 25 november 2018 in het Kinderboekenhuis, Kerkpad 2 in Winsum. De tentoonstelling was gratis toegankelijk.

Plaatsnaam	Datum	Aantal personen
Emden / Deutschland	03.10.18	1
Ein sehr interessantes Museum mit einer guten Ausstellung über Kinderbücher vor / während und nach dem 2. Weltkrieg.		

Tentoonstelling Grootegast

Op vrijdagmiddag 20 april werd de tentoonstelling "Houdt moed onder deze beknellende macht" De oorlogsjaren in en rondom Grootegast 1940-45 feestelijk geopend door de burgemeester van Grootegast, Ard van der Tuuk. Dit was tevens het moment waarop de documentaires '*Martinus en Rentje Ritzema: verzet uit roeping*' en "*Eerlijk hebben wij geweigerd*": *De principiële keuze van politiemann Dirk Boonstra* in première gingen.

De belangstelling voor deze opening was groot, er waren rond de 80 mensen aanwezig, waaronder de families Ritzema en Boonstra. Daarnaast waren veel mensen uit de omgeving aanwezig om de opening bij te wonen.

Van 20 april tot en met 18 mei 2018 was in het Legiomuseum in Grootegast de tentoonstelling over het Westerkwartier tijdens de Tweede Wereldoorlog gratis te bekijken. Centraal stonden persoonlijke verhalen

van Martinus Ritzema, burgemeester van Oldekerk aan het begin van de oorlog en Dirk Boonstra, veldwachter te Grijskerk.

Deze oorlogsverhalen werden geïllustreerd door persoonlijke objecten en foto's. Naast de persoonlijke verhalen kwamen de bezoekers meer te weten over het dagelijks leven in de oorlog, bijvoorbeeld over rantsoenering, het inleveren van radio's en fietsen en de luchtoorlog.

Er zijn rond de 600 mensen komen kijken naar de tentoonstelling in het Legiomuseum. Vooral op de dagen rond 4 en 5 mei was er veel belangstelling. De panelen zijn na afronding overgenomen door het Museumplein Grootegast om in de toekomst opnieuw gebruikt te kunnen worden.

Expositie Groningen '40-'45

In de tentoonstelling Groningen 40-45 is de geschiedenis van de bezetting en de bevrijding van onze provincie bijna tastbaar. Een selectie van de foto's uit het gelijknamige fotoboek werd in deze tentoonstelling aangevuld met historische voorwerpen en archiefstukken.

De tentoonstelling was in april en mei te zien in de hal van de Groninger Archieven en is samengesteld door het OVCG en RHC Groninger Archieven, aangevuld met bruiklenen van het Groninger Museum, Museum 40-45 Harkstede en particulieren. De tentoonstelling was gratis toegankelijk. De 650 leerlingen die het "*Tweede Wereldoorlog Dichterbij*" project volgden, bekeken deze tentoonstelling, samen met de bezoekers van de Groninger Archieven in de maanden april en mei.

Expositie over Professor Cleveringa

Het OVCG haalde in 2018 samen met de Groninger Archieven de tentoonstelling '*Damster Vrijheid, Prof. Rudolph Pabus Cleveringa*' van het Museum Stad Appingedam naar het gebouw van de Groninger Archieven aan het Cascadeplein 4. Hier is zij in november en december 2018 te zien geweest. De bezoekers van de Bob Houwenlezing op 18 november 2018 konden de tentoonstelling onder deskundige begeleiding bezoeken.

Rudolph Pabus Cleveringa werd in 1894 geboren in Appingedam. Hij is met name bekend vanwege de rede die hij in 1940 heeft gehouden tegen de ontslagmaatregel van de Duitse bezetters, waarbij zijn Joodse collega's van de Universiteit in Leiden werden verbannen.

Audiovisuele presentaties

Documentaires '*Martinus en Rentje Ritzema: verzet uit roeping*' en "*Eerlijk hebben wij geweigerd*": *De principiële keuze van politiemann Dirk Boonstra*
Documentairemaakster Liefke Knol realiseerde in opdracht van het OVCG een tweeluik over Martinus Ritzema en Dirk Boonstra, twee mannen uit het Westerkwartier met een verzetsverleden. Beide documentaires zijn op 4 mei uitgezonden op RTV Noord.

De eerste heet *MARTINUS EN RENTJE RITZEMA: VERZET UIT ROEPING*.

Ook Martinus Ritzema en zijn broer Rentje stellen zich principieel op tegenover de Duitse bezetter. De jonge Martinus is burgemeester van de gemeente Oldekerk, maar neemt in augustus 1941 ontslag omdat de Duitsers de democratisch gekozen gemeenteraden opheffen. Martinus beschouwt het als zijn christelijke plicht om in verzet te komen. Datzelfde geldt voor zijn broer Rentje. Beiden worden actief voor de Ordedienst, een van de grootste Nederlandse verzetsorganisaties. Op 1 april 1945 worden de mannen gepakt door de SD. Rentje wordt bij de inval in zijn boerderij in Leens meteen doodgeschoten. Martinus zit nog negen dagen gevangen in het Huis van Bewaring in Groningen. Hij wordt met nog negen andere gevangenen in de vroege ochtend van 10 april 1945 doodgeschoten op het Mandeveld in Bakkeveen.

De tweede documentaire heet *'EERLIJK HEBBEN WE GEWEIGERD'. DE PRINCIPIËLE KEUZE VAN POLITIEMAN DIRK BOONSTRA'*.

In maart 1943 weigert politiemann Dirk Boonstra uit Grijpskerk een dienstbevel. Met zijn collega's van de groep Grootegast moet hij zeven Joden, oude en zieke mensen, ophalen voor transport naar Westerbork. De diepgelovige Boonstra wil dit uit principiële overwegingen niet doen. Ook zijn collega's weigeren. De mannen worden allemaal gearresteerd en afgevoerd naar kamp Vught. Anderhalf jaar later sterft Dirk Boonstra in een Duits concentratiekamp.

Ruim 90.000 mensen hebben de documentaires bekeken op 4 mei. Daarnaast hebben nog ruim 3500 mensen de documentaires online bekeken via de website van RTV Noord. De documentaires zijn daar nog steeds beschikbaar.

Publieksactiviteiten

Rondleiding expositie Groningen '40-'45

In 2018 werd voor het eerst een gratis toegankelijk rondleiding bij de expositie Groningen '40-'45 georganiseerd. Dit werd gedaan op 13 en 14 april en zat beide keren met ruim 20 belangstellenden vol.

Lezingen en debat Voortdurend Verzet

Het tweede onderdeel van het project Voortdurend Verzet was een tweetal lezingen in samenwerking met Studium Generale. Beide lezingen werden ingeleid en gecoördineerd door dr. Stefan van der Poel, tevens bestuurslid van het OVCG.

Op 16 april werd de eerste lezing georganiseerd, deze werd gehouden door prof. dr. Geert Buelens (UvA) en ging over het maatschappelijk verzet in Europa in de jaren zestig. Hier waren rond de 60 mensen aanwezig.

De tweede lezing en debat was een week later en hier waren Coen Simon en Eva Rovers te gast. Zij richtten zich op

modernere vormen van verzet, zoals kunstkritiek en de functie van Social Media bij verzetsdaden, zoals verschillende opstanden tijdens de Arabische Lente. Deze avond werd door ongeveer 70 mensen bezocht. De samenwerking met Studium Generale zorgde ervoor dat we een hoger opgeleid publiek en tevens ook studenten bereikten met ons project. De lezingen zijn terug te kijken via de website van Studium Generale.

Actie Niet Weggooien 3 Mei

Zie voor deze activiteit bij Collectie en nieuwe aanwinsten.

Open Joodse Huizen/ Huizen van Verzet 4 Mei

Het OVCG nam wederom deel aan de manifestatie Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet. Coördinator van het OVCG Anna van der Molen en stagiaire van het OVCG Tim Welleweerd vertelden deze dag over een Groningse verzetsheld(in).

Theatervoorstelling Voortdurend Verzet

Dit onderdeel van het project Voortdurend Verzet bereikte weer een heel ander publiek. Acht jongeren verdiepten zich in verzet en de motieven van mensen om in verzet te komen. Ze kwamen een avond onderzoek doen bij de Groninger Archieven en bezochten met een gids de tentoonstelling. Al deze inspiratie gaven ze vorm in de voorstelling *The Right to Remain Silent*.

De voorstelling speelde 4 keer op het plein voor het Noordelijk Scheepvaartmuseum. Hier kwamen in totaal rond de 150 mensen kijken. Daarnaast werd de voorstelling ook opgevoerd in de provincie, namelijk in de Blauwe Schuit in Winsum. De reden dat voor deze locatie gekozen werd, is dat veel vluchtelingen op deze locatie Nederlandse les krijgen. In totaal

kwamen hier rond de 30 mensen kijken.

De samenwerking met de theateropleiding van VRIJDAG was positief en vernieuwend. Door deze samenwerking hebben we een veel jonger publiek bereikt dan we zonder dit onderdeel hadden kunnen bereiken.

Noordelijke Netwerkdag Oorlogsbronnen Fries Verzetsmuseum 28 mei

De Noordelijke Netwerkdag Oorlogsbronnen wordt jaarlijks georganiseerd door Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Het Fries Verzetsmuseum en het OVCG. De locatie was dit jaar het Fries Verzetsmuseum, er kwamen rond de honderd mensen op af. De coördinator van het OVCG hield tijdens de dag een presentatie over het

verbinden van bronnen binnen het netwerk oorlogsbronnen.

Bob Houwen Lezing 22 November

In 2017 werd de eerste Bob Houwen lezing georganiseerd. In 2018 kreeg deze lezing een succesvol vervolg. Prof. Dr. Ismee Tames gaf een lezing onder de titel "*Hoe komen mensen in verzet... of juist niet?*" Er waren rond de 70 belangstellenden. Ismee Tames gaf het publiek ook een korte toelichting op de door haar ontwikkelde *longread* over dit thema, welke te lezen is op de volgende website:

<https://www.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=f5693dafdc684513a291a6613a7b42c3>. De *longread* wordt ook op de website van het OVCG genoemd.

Collectie en nieuwe aanwinsten

Objectencollectie

Het OVCG beschikt eveneens over een uitgebreide collectie objecten uit oorlogstijd, zoals militaria, huishoudelijk materiaal, schaarste materiaal, propagandamateriaal, onderscheidingen en textilia. Het OVCG is geen museum, maar wij stellen onze objectencollectie beschikbaar aan historische verenigingen en musea en wij zetten deze in voor educatieve projecten en tentoonstellingen. Dit betekent wel dat we er voor moeten zorgen dat de collectie toegankelijk is en goed wordt onderhouden. De afgelopen jaren hebben we hier minder aandacht aan kunnen besteden. Daarom heeft het OVCG besloten de coördinator per 1 januari 2018 een halve dag extra in dienst te nemen om extra aandacht te besteden aan het wegwerken van een achterstallige registratie, het zoeken naar geschikte depotruimte en het afstoten van niet-relevante collectie.

Het project Digitaal Museum van Erfgoedpartners is voor het OVCG een mooie manier om de bijzondere objecten die wij ons bezit hebben toch tentoon te stellen voor een groter publiek. Daarnaast is het convenant dat het OVCG in 2018 met het Noordelijk Scheepvaartmuseum heeft gesloten

een prachtige kans voor het OVCG om de unieke objecten in de collectie tentoon te stellen in een drukbezocht museum.

Actie Niet Weggoaien

De generatie die de Tweede Wereldoorlog daadwerkelijk bewust heeft meegemaakt is veel kleiner geworden en daarmee ook het aantal objecten, dat als herinnering aan de oorlogsdagen bewaard wordt. Vaak wordt er ook veel weggegooid.

Sinds 2006 neemt het OVCG deel aan de landelijke Actie 'Niet Weggoaien' waarbij wordt opgeroepen materiaal uit oorlogstijd in te leveren. Zestien Oorlogsmusea en Herinneringscentra besteden jaarlijks aandacht aan ANW. Het OVCG maakt ook deel uit van de werkgroep ANW, samen met het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, NIOD, en het Indisch Herinneringscentrum Bronbeek. De werkgroep stelt het beleid vast en organiseert de jaarlijkse activiteiten.

Een selectie van belangrijke aanwinsten in 2018:

- Mevr. Carlson (Canada). Uniform Cap behorend bij Canadees damesuniform in de collectie. Zie het artikel in de Erfgoed Inzicht; <https://www.yumpu.com/nl/document/view/62122052/erfgoed-inzicht-2018-03-def>
- Dhr. Van der Veen. Kogel waarmee waarschijnlijk op Andries Sikkinga is geschoten.
- Mevr. Legger. Briefje Aaf Vegter (gevangene Westerbork) en Canadese blikken voor snoep

Communicatie

Als documentatie- en informatiecentrum is het OVCG de enige instantie in de provincie die structureel aandacht heeft voor de Tweede Wereldoorlog. Wij staan open voor belangstellenden die voorlichting en informatie wensen te ontvangen. Daarbij wordt bewust gestreefd naar een laagdrempelige opstelling. Het feit dat het OVCG in het pand van de Groninger Archieven kantoor houdt draagt hier op positieve wijze aan bij.

Verzoeken om informatie

Het OVCG wordt vaak benaderd door nakomelingen van de oorlogsgeneratie die vragen hebben over het (verzets)werk/gedrag van ouders en grootouders in de oorlog. Die persoonlijke interesse bewijst het nut van een daarop betrekking hebbend archief dat beschikt over informatie en documentatie. Iedereen kan bij het OVCG terecht met (zoek)vragen. Over familieleden in het verzet bijvoorbeeld of bekenden die naar een kamp zijn weggevoerd. Het komt regelmatig voor dat het OVCG over informatie beschikt die bij de familie onbekend is gebleven.

In 2018 zijn wederom honderden zoekvragen ontvangen. De meeste vragen komen uit Nederland, maar af en toe weten ook geïnteresseerden uit België of Canada de weg naar het OVCG te vinden. De cijfers van de Groninger Archieven laten ook weer zien dat de collectie verzetskaarten van het OVCG zeer vaak geraadpleegd wordt.

Website en Facebook

Het OVCG zet zowel haar website als haar Facebookpagina in om informatie met een breed publiek te delen. Het laatste nieuws over activiteiten en inhoudelijke kennis worden hier gepresenteerd.

Het aantal volger op Facebook is in 2018 toegenomen met 150. We hebben op in totaal 757 volgers. Het aantal individuele 'vind ik leuk's' ligt rond de 800. We bereiken met berichten gemiddeld rond de 500 personen.

Wij gebruiken Facebook voor het aankondigen van evenementen, het verspreiden van nieuws en het tonen van foto's en objecten uit onze collectie. Vooral dit laatste slaat goed aan bij het publiek.

Nieuwsbrief

Daarnaast is het OVCG in 2017 begonnen met een nieuwsbrief. Deze is in het leven geroepen om ook de geïnteresseerden zonder Facebook op de hoogte te houden van alle activiteiten en projecten die worden ontplooid. Er zijn 143 mensen geabonneerd op de nieuwsbrief.

Flyer

In 2018 heeft het OVCG een algemene flyer laten ontwikkelen. Deze wordt breed ingezet ter promotie van de stichting. Hierbij valt te denken aan tentoonstellingen, lezingen, andere publieksactiviteiten en standaard in de hal van de Groninger Archieven.

Samenwerking

In 2018 nam het OVCG deel aan het reguliere overleg tussen de Nederlandse oorlogs- herinnerings- en verzetsmusea. Het OVCG is vertegenwoordigd in het educatieve overleg en het collectie-overleg WOII.

Ook nam het OVCG zitting in de werkgroep Actie Niet Weggooien, samen met Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Indisch Herinneringscentrum Bronbeek en het NIOD.

Het OVCG werkte in 2018 samen met verschillende partners, zoals historische verenigingen, musea en herinneringscentra en dit op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Waaronder onder andere:

- Airborne Museum Hartenstein
- A moving company
- Amnesty International
- Battlefield Tours Joël Stoppels
- Canadian Allied Forces Museum
- Cultuur Click Groningen
- Cultuur Educatie Stad
- Dagblad van het Noorden
- Gemeente Pekela
- Gemeente Groningen
- Gronings Audiovisueel Archief (GAVA)
- Groninger Forum
- Groninger Museum
- Erfgoedpartners Groningen
- Fries Verzetsmuseum
- Hanzehogeschool Groningen
- Herinneringscentrum Kamp Westerbork
- Huis van de Groninger Cultuur
- Kinderboekenhuis Winsum
- Liefke Knol AV Producties
- Menso Alting College
- Museum Stad Appingedam
- Museumtechnische Werken Groningen
- Nationaal Archief
- Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945
- Nationaal Comité 4 en 5 Mei
- NIOD-instituut voor oorlogs- holocaust- en genocidestudies
- OOG Radio en TV
- Oorlogsmuseum Middelstum
- Provincie Groningen
- RHC Groninger Archieven
- RTV Noord
- Rijksuniversiteit Groningen

- Stenden Hogeschool
- Stichting Bevrijdingsbos Groningen
- Stichting Vier 5 Mei / Bevrijdingsfestival Groningen
- Stichting 4 Mei Herdenking Groningen
- Stichting Folkingestraat Synagoge
- Streekhistorisch Centrum Stadskanaal
- Studium Generale
- Universiteitsmuseum Groningen
- Van Hoek Verhuizingen
- Veenkoloniaal Museum
- Vluchtelingenwerk Noord Nederland
- De Verhalen van Groningen
- Verzetsmuseum Amsterdam
- Historisch Onderzoeksbureau Willy van der Schuit

Bestuur en medewerkers

Het bestuur van het OVCG heeft notie genomen van de Governance Code Cultuur en probeert deze zo goed mogelijk na te leven. Het onbezoldigde bestuur bestond in 2018 uit de volgende personen:

*De heer mr. dr. F.R. Vermeer te Winsum, (14 december 2016 - heden)
Voorzitter, jurist en oud-docent bestuursrecht RUG*

*De heer drs. H.L. Hofstra te Groningen, (29 maart 2010 – 1 oktober 2018)
Vicevoorzitter, bestuurssecretaris College van Bestuur Hanzehogeschool Groningen*

*Mevrouw R. Zuidema MA te Groningen, (27 oktober 2016 - heden)
Secretaris, historica*

*Mevrouw drs. J.C.M. van Schie te Groningen, (13 december 2012 - heden)
Penningmeester, zelfstandig adviseur*

*De heer dr. S. van der Poel te Groningen, (24 september 2015 – heden)
Algemeen lid, universitair docent eigentijdse geschiedenis RUG*

*Mevrouw mr. drs. M.A.M. Garnier, (1 oktober 2018 – heden)
Algemeen lid, Dean Academie voor Sociale Studies Hanzehogeschool Groningen*

Advies

*De heer drs. E. de Jonge te Groningen,
Directeur Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven*

Medewerkers

*Mevrouw drs. A. van der Molen te Groningen, (01 september 2016 – heden)
Coördinator, (0,55 fte) historica*

Het OVCG heeft geen medewerkers in dienst met een salariëring boven of op de Balkenendenorm.

Zoals vanouds bood het OVCG in 2018 plaats aan stagiaires van de RUG en organiseerde een educatief project waarin een grote rol is weggelegd voor leerlingen van het ROC Menso Alting college. Daarnaast ondersteunden diverse vrijwilligers het OVCG en is via Museum Technische Werken een werkervaringsplek beschikbaar.

Stagiairs

Tim Welleweerd liep van 29 januari 2018 t/m 6 mei 2018 stage bij het OVCG vanuit de master History Today aan de RUG.

Werkervaringsplaats

Vanaf 16 oktober 2017 heeft Daniëlle Scheweer een werkervaringsplaats bij het OVCG vanuit Museumtechnische werken.

Vrijwilligers

*De heer Klaas Niemeijer
Vrijwilliger collecties en inlichtingen*

*Mevrouw Anita Selen - Boonstra
Vrijwilliger projectondersteuning en communicatie*

*Mevrouw Mariëlle Smallenbroek (tot 1 september 2018)
Social Media en PR*

*Mevrouw Lily de Planque (vanaf 1 september 2018)
Social Media en PR*